

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Keski-Pohjanmaan aluehallitus 03.03.2025 § 52
411/03.00/2025

Valmistelija hyvinvointialuejohtaja Mikko Komulainen, talousjohtaja Helinä Saarela

Valtiovarainministeriö pyytää hyvinvointialueilta lausuntoa hallituksen esitysluonnokseen hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain (617/2021) muuttamisesta. Lausunto tulee antaa 7.3. mennessä www.lausuntopalvelu.fi:ssä. Keskeiset muutosesitykset:

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perusteella kohdennettavan rahoituksen osuuden korottaminen 1,0 %-yksiköstä 1,5 prosenttiin. Osuuden korottaminen tehtäisiin laskemalla asukasmäärän mukaan määräytyvää sote-rahoitusta 0,5 %-yksikköä (noin 13 % => 12,5 %)
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perusteella kohdennettavan rahoituksen laskentaperusteena oleva hyte-kertoimen laskentatapa muuttuu 1.1.2026 lukien. Muutoksella tavoitellaan hyte-työhön panostamisen kannustavuuden lisääntymistä.
- Hyvinvointialueiden rahoitukseen vaikuttavissa siirtymätasauksissa ei huomioida hyte-kertoimen perusteella kohdennettavaa rahoitusta 1.1.2026 lukien. Muutoksella varmistetaan kannusteet hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimiin myös niillä alueilla, joilla siirtymätasaus on valtion rahoitusta vähentävä.
- Terveyden-, vanhusten- ja sosiaalihuollon laskennallisten kustannusten määrittelyssä käytettäviä painotuksia päivitetään. Kyseessä on lakisääteinen, kolmen vuoden välein tehtävä päivitys, joka perustuu hyvinvointialueiden vuoden 2023 tilinpäätöstietoihin. Lisäksi painotuksissa huomioidaan hyvinvointialueille asetetut tehtävämuutokset. Osuudet vuonna 2025 ja vuoden 2026 rahoituksesta lukien: terveydenhuolto 58,36 => 54,967 %, vanhustenhuolto 19,99 => 21,017 % ja sosiaalihuolto 21,65 => 24,016 %
- Hyvinvointialuekohtaisten terveyden-, vanhusten- ja sosiaalihuollon palvelutarvekertoimien laskenta perustuu jatkossa kahden vuoden palvelutarpeen keskiarvoon. Tällä hetkellä tarvekertoimet ovat yhden vuoden palvelutarpeen perusteella määräytyviä.
- Jatkossa pelastustoimen riskikohde huomioidaan vain yhdellä riskiruudulla, vaikka se ulottuisi usealle ruudulle (esim. lentoasema, kaivosalue). Kuitenkin eri riskikohteille on mahdollista säätää asetuksella erilaisia painokertoimia (asteikko 1-5) riippuen kohteeseen sisällyvistä riskeistä. Loma-asumisen ja maatalouden kerrosalatiedot tulevat mukaan riskiruutujen riskitason laskentaan.

- Julkisen talouden suunnitelmaan sisältyvien valtion talouden säästöjen (15 M€ v. 2026 ja 20 M€ v. 2027) toteuttamiseksi siirtymätasauksia leikataan kertaluonteisesti vuosina 2026 ja 2027. Muutos koskisi vain niitä siirtymätasauslisää saavia hyvinvointialueita, joilla laskennallinen rahoitus suhteessa kustannuksiin on turvattua eikä vähennyksen siten arvioida vaarantavan palveluiden järjestämistä. Tällöin vähennys koskisi vain Helsingin kaupunkia. Muutoin siirtymätasausmalli pysyisi ennallaan.

Esitysluonnoksessa ehdotusten vaikutuksia on arvioitu vuoden 2025 rahoituksen tasolla. Muutosten vaikutus Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueelle olisi 1,7 miljoonaa euroa rahoitusta lisäävä.

Valtiovarainministeriö päivittää vaikutusarviot vuoden 2026 rahoituksen tasolle maaliskuussa 2025 saatavien aluekohtaisten palvelutarvekertoimien ja hyte-kertoimen tietojen perusteella. Muutosten suuruudesta riippuen arvioidaan tällöin mahdollisen lisälausuntoajan tarve.

Esitys on tarkoitus antaa eduskunnan käsiteltäväksi huhtikuussa 2025. Lakimuutokset tulisivat voimaan 1.1.2026.

Rahoituslain lausunnon ohella aluehallitukselle tuodaan tiedoksi kuuden hyvinvointialueen yhteinen kirjelmä valtiovarainministeriölle. Alueet ovat siirtymätasauslisän takia rahoitusta menettäviä hyvinvointialueita. Kirjelmässä tuodaan esille siirtymätasauksen aiheuttama epätasa-arvo hyvinvointialueiden välillä.

Päätösesitys

Aluehallitus päättää

1. antaa lausunnon rahoituslain muutoksista;
2. valtuuttaa talousjohtajan viimeistelemään lausunnon aluehallituksen mahdollisten muutospyyntöjen mukaisesti ja allekirjoittamaan lausunnon.

Aluehallitus merkitsee tiedoksi

1. kuuden hyvinvointialueen (jossa mukana Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue) yhteisen kirjelmän valtiovarainministeriölle koskien rahoituslakiin sisältyvää siirtymätasausausta.

Päätös

Aluehallitus päätti päätösesityksen mukaisesti.